

► St. Michaël opgericht in oorlog

▲ Jan Holtkamp (links) en Koos van Beurden bij het café waar in de oorlog illegaal werd gezongen. Inzet: St. Michaël trad op tijdens het Nederland Herrijst-spel in Schipluiden. FOTOS THIERRY SCHUT EN ARCHIEF

‘Hollandse liedjes zingen was te link’

Het Schipluidense koor St. Michaël werd opgericht in 1945, maar al tijdens de bezettingsjaren gaf het illegale concerten, in de kroeg. Als een soort verzetsdaad zong het dan het ‘Slavenkoor’ van Verdi. „Echt Hollandse liedjes durfden ze waarschijnlijk niet, was te link.”

Rien van den Anker
Westland

De 68-jarige Jan Holtkamp, al decennia de koorvoorzitter en broer van dé Amsterdamse krokettenkoning, vertelt: „Eigenlijk is het koor begonnen in 1942 toen mijn oom Cor, die hier pastoor was, het initiatief nam voor een soort projectkoor. Dat moest in de kerk van Hodenpijl een mis opvoeren voor een jubilerende priester. Na die uitvoering zeiden de koorleden dat ze het zo leuk hadden gevonden - begrijpelijk omdat er in de oorlogsjaren weinig cultureels was te beleven.”

Maar een koor beginnen was toen niet gemakkelijk, dan moest je je volgens de Duitsers ook laten inschrijven bij de zogenoemde Kultuurkamer. „Waarmee je tegelijk aangaf dat je pro-Duits was, dat was natuurlijk niet de bedoeling!”

Via een trucje zeiden ze tegen de gemeente dat ze als kerkkoor gingen oefenen. Dat mocht en dat ge-

beurde dan in De Vergulde Valk, de oudste kroeg van Schipluiden, en ook in de gymzaal van de roomse school. Die repetitieavonden werden daarna een soort illegale concerten, met publiek. „Wat er precies is gebeurd, is niet meer te achterhalen, want de koorleden waren wel zo bang dat ze niets opgeschreven hebben.” Pas na de oorlog zijn er summiere verslagen gemaakt, ook over het repertoire.

„Jammer genoeg weten we niet of ze ook Hollandse liedjes zongen. Mogelijk vonden ze dat te link. Wel staat vast dat er frivole operetteko-

In feite is het al 80 jaar. Want illegaal bestonden we al sinds 1942

– Jan Holtkamp

ren werden gezongen, misschien omdat die in het Duits gingen, en ook - toch een beetje een verzetsdaad – het *Slavenkoor* uit de opera *Nabucco* van Verdi.”

Bevrijding

Pas na de bevrijding, in augustus 1945, werd het koor formeel opgericht, met zo'n tachtig leden. Er was vlak daarna het festival *Nederland Herrijst*, waarop het koor voor de eerste keer officieel optrad. Er zijn nog foto's met koorleden toen er op 31 augustus, de verjaardag van koningin Wilhelmina, een grote parade in het dorp werd gehouden met zo'n 45 boerenkarren.

De oorlog is daarna lang ‘in het koor’ gebleven, zelfs nu nog zijn er nazaten en familieleden van de oprichters lid, onder wie Holtkamp zelf. En Cees van Beurden, de eerste dirigent, was de vader van de huidige muzikale leider Koos van Beurden. Nog maar twee jaar geleden overleed Willem Berkhout op 95-jarige leeftijd. „Die had de oprichting nog meegemaakt. Bijna tot zijn dood zong hij mee.”

In de afgelopen driekwart eeuw heeft het koor qua repertoire niet altijd de gemakkelijkste weg gekozen. Vooral de laatste decennia

schroomt St. Michaël er niet voor om ook ‘zware’ klassieke werken uit te voeren. Zoals bijvoorbeeld Bachs *Matthäus Passion*, maar ook Händels oratorium *Judas Macca-baeus* of Ein *deutsches Requiem* van Brahms.

Omdat er inmiddels nog maar zo'n 35 leden zijn wordt bij grote concerten samengewerkt met het Schipluidense koor Vivace. Hoogtepunt was in 1998 het ‘Promenadeconcert aan de Gaag’, in de openlucht tijdens de opening van de A4.

Jubileum

In 2020 wilde het koor het 75-jarig bestaan vieren, maar dat lukte niet door corona. Dat gebeurt nu twee jaar later op vrijdag 6 mei om 20.00 uur in de Anthonius & Corneliuskerk in Den Hoorn. Welbewust is voor de pauze gekozen voor het *Requiem* van Mozart waarbij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog worden herdacht. Na de pauze worden de vrijheid en de bevrijding gevierd met het *Gloria* van Vivaldi.

„Inmiddels bestaan we dus al 77 jaar, maar je kunt ook zeggen dat het in feite ons 80-jarig bestaan is. Want illegaal bestonden we al sinds 1942.”